

Wolfgang HERRNDORF: Čik

Na začátku je pach krve a kávy. Kávovar stojí tamhle na stole a krev mám v botách. Když mám bejt upřímněj, není to jenom krev. Jak ten starší řekl „od čtrnácti“, pochcal jsem se. Celou dobu jsem seděl zhroucenej na stoličce a nehejbal jsem se. Točila se mi hlava. Snažil jsem se tvářit, jak jsem si myslel, že by se asi tvářil Čik, kdyby mu řekli „od čtrnácti“, a pak jsem si strachy nachcal do kalhot. Maik Klingenberg, hrdina. Přitom vůbec nevím, k čemu teď tohle vzrůšo. Od začátku bylo přece jasný, že to takhle skončí. Čik si do kalhot zaručeně nenadělal.

A kde je vůbec Čik? Na dálnici jsem ještě zahlídl, jak po jedný noze skáče do křoví, ale řek bych, že ho taky dostali. Po jedný noze se člověk daleko nedostane. Policajtů se pochopitelně zeptat nemůžu. Jestli ho neviděli, bude samozřejmě nejlepší vůbec o tom nezačínat. Třeba ho fakticky neviděli. A ode mě se zaručeně nic nedozvědí. I kdyby mě mučili. Myslím teda, že německá policie nesmí nikoho mučit. Takový věci se směj jenom v televizi a v Turecku.

Jenže sedět pochcanej a krvavej na služebně dálniční policie a vysvětlovat, kde mám rodiče, není taky zrovna velká výhra. Mučení by možná bylo příjemnější, aspoň bych měl k pochcání důvod.

Nejlepší je držet klapáčku, tvrdil Čik. A já to vidím zrovna tak. Teď, když je mi beztoho všechno ukradený. Teda skoro všechno. Tatjana Cosicová mi samozřejmě ukradená není. Přestože jsem si na ni celkem dlouho nevzpomněl. Ale když tu tak sedím a venku hučí dálnice a starší policajt stojí už dobrejch pět minut u kávovaru a leje do něj vodu a zase ji vylejvá, mačká tlačítko a prohlíží si přístroj zespodu, a přitom každej pitomec vidí, že prodlužovačka není v zástrčce, musím na Tatjanu myslet. Protože když se to tak vezme, bez ní bych tady vůbec nebyl. I když ona nemá s touhle věcí nic společnýho. Plácám? Tak to je mi líto. Zkusím to ještě vysvětlit pozdějc. Tatjana se v tomhle příběhu vůbec neobjeví. Nejkrásnější holka na světě se neobjeví. Po cestě jsem si v jednom kuse představoval, že nás vidí. Jak vykukujeme z žitnýho pole. Jak stojíme na

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultěty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

hromadě odpadků s hadičkami v náruči jako dva pitomci... Představoval jsem si, že se nám kouká přes rameno a vidí to, co vidíme my, a raduje se, když se radujeme my. Ale teď jsem rád, že jsem si to jenom představoval.

Policajt vytáhne z krabice zelené papírové ručník a podá mi ho. Co já s tím? Mám jako utřít podlahu? Dotkne se dvěma prsty nosu a podívá se na mě. Jo tak. Mám se vysmrkat. Vysmrkám se, on se přátelsky usměje. To mučení si asi můžu škrtnout. Ale kam teď s kapesníkem? Pátravě se rozhlížím kolem. V celý služebně je šedivý lino. (...)

„Já myslel od patnácti?“ řeknu a policajt zavrtí hlavou.

„Ne, od čtrnácti. Od čtrnácti. Tak co bude s tím kafem, Horste?“

„Je to rozbitý,“ oznámí Horst.

Chtěl bych mluvit se svým právníkem.

S touhle větou bych teď měl nejspíš vyrukovat. Z televize vím, že je to ta správná věta ve správném okamžiku. Jenže to se snadno řekne: Chtěl bych mluvit se svým právníkem. Nejspíš by se potrhali smíchy. Problém je, že netuším, co ta věta vlastně znamená. Já řeknu, že chci mluvit se svým právníkem, a oni se zeptají: „S kým že to chceš mluvit? Se svým právníkem?“ – a co já jim mám odpovědět? V životě jsem žádného právníka neviděl a taky netuším, k čemu bych ho vlastně potřeboval. (...) Řekl bych, že je to něco jako soudce, akorát stojí na mé straně a v zákonech se vyzná líp než já. Jenže oni se v týchle místnosti prakticky všichni vyznají v zákonech líp než já. Hlavně všichni policajti. (...)

Mladší policajt, kterej vypadá vlastně celkem sympaticky, zavrtí hlavou a opakuje: „Patnáct je nesmysl. Od čtrnácti. Od čtrnácti jsi trestně odpovědný.“

Nejspíš bych si měl připadat provinile a cítit lítost a tak vůbec, ale upřímně řečeno, já necítím vůbec nic. Akorát se mi děsně motá hlava. Poškrábu se na lýtku. Jenže tam, kde bejvalo mé lýtko, není najednou nic. K prstům se mi přilepí kousek fialového slizu. To není moje krev, tvrdil jsem, když se mě předtím vyptávali. (...) Ale když to nebyla moje krev, tak bych teda rád věděl, kde mám lýtko?

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

Vysoukám si nohavici a mrknu na nohu. Pak mi zbejvá přesně jedna vteřina, abych žasl. Kdybych tohle viděl ve filmu, zaručeně by se mi zvedl žaludek, pomyslí si, a on se mi fakticky zvedne, tady, na služebně dálniční policie, což je svým způsobem uklidňující. Ještě zahlídnu, jak se ke mně přibližuje lino s mým zrcadlovým obrazem, pak se ozve rána a já jsem mimo.

...

9. kapitola

Čika jsem od začátku nemohl vystát. Nikdo ho nemohl vystát. Čik byl jasná socka a bylo to na něm vidět. Wagenbach nám ho do třídy přitáhl po Velikonocích, a když říkám přitáhl, tak myslím doslova. První hodinu po velikonočních prázdninách jsme měli děják. Všichni seděli na židlích jako přibitý, protože jestli je někdo na škole autoritářský hovado, je to Wagenbach. No, hovado je možná trochu přehnaný. Wagenbach je vlastně celkem v pohodě. Jeho hodiny jsou v pohodě a on aspoň není blb jako většina učitelů, třeba jako Wolkow. Na Wagenbachovejch hodinách není problém se soustředit. Beztak je to nejlepší, co může člověk udělat, protože Wagenbach dovede jednoho pořádně roznýst na kopytech. To ví každý. Vědí to i žáci, co ho ještě neměli. Než takovej páťák poprvý vkročí do Hageciova gymnázia, už ví: pozor, Wagenbach! U Wagenbacha je ticho jak v hrobě. U Schürmanna zazvoní nejmíň pětkrát za hodinu mobil. Patrick si dokonce jednou při Schürmannově hodině změnil vyzvánění – pustil šest, sedm, osm melodií za sebou, než Schürmann vůbec požádal o trochu klidu. A ani pak si netroufl hodit po Patrickovi přísný pohled. Když ti zazvoní mobil u Wagenbacha, zaručeně se nedožiješ velký přestávky. Říká se dokonce, že Wagenbach s sebou dřív nosil kladivo, aby mohl mobily rozbíjet. Nevím, co je na tom pravdy.

Wagenbach teda vešel do třídy, na sobě jako vždycky nepadnoucí oblek a pod paží hnědou aktovku, a za ním se šoural ten kluk. Vypadal, jako že

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

každou chvíli upadne do kómatu nebo tak. Wagenbach práskl aktovkou na katedru a otočil se. Se staženým obočím čekal, až se ten kluk pomalu přivleče, a pak oznámil: „Máme nového žáka. Jmenuje se Andrej...”

Podíval na papírek a pak zase na toho kluka. Zjevně chtěl, aby se představil sám. Ale kluk se šikmejma očima koukal skrz prostřední uličku někam do blba a mlčel.

Možná není podstatný, co jsem si v tu chvíli, totiž ve chvíli, kdy jsem Čika poprvý uviděl, myslel já, ale i tak to chci říct. Totiž, když se vynořil vedle Wagenbacha, vůbec se mi to nezamlouvalo. Dvě hovada na jedný hromadě, napadlo mě, i když jsem Čika vůbec neznal a nevěděl jsem, jestli je hovado. Vzápětí se ukázalo, že je Rus. Byl středně vysokej, na sobě měl ušmudlanou bílou košili s utrženým knoflíkem, džíny za deset euro z KiKu a neforemný hnědý boty. Vypadaly jako mrtvý krysy. Navíc měl děsně vysoký lícní kosti a místo očí škvírky. Ty oči mě na něm upoutaly ze všeho nejdřív. Vypadal jako Mongol, jeden nevěděl, kam se vlastně kouká. Pusu měl pootevřenou, jako by mu v koutku vězelo neviditelný žváro. Měl svalnatý předloktí a na jednom velkou jizvu, celkem hubený nohy a hranatou lebku.

Nikdo se nehihňal. U Wagenbacha se beztak nikdy nikdo nehihňal. Ale měl jsem dojem, že by se nikdo nehihňal ani bez Wagenbacha. Rus prostě stál na stupínku a civěl těma svejma mongolskejma očima bůhvíkam. Wagenbacha dokonale ignoroval. To byl sám o sobě výkon, ignorovat Wagenbacha. Něco takovýho bylo prakticky nemožný.

„Andrej,” opakoval Wagenbach, upřel oči na papírek a neslyšně slabikoval, „Andrej Č... Čicha... čorov.”

Rus něco zahuhňal.

„Prosím?”

„Čichačov,” řekl Rus. Na Wagenbacha se nepodíval.

Wagenbach nasál vzduch jednou nosní dírkou. Byl to takovej jeho zvyk. Vzduch do jedný nosní dírky.

„Dobře, Čičarove. Andreji. Nechtěl bys nám o sobě říct pár slov? Odkud pocházíš, kam jsi až dosud chodil do školy?”

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik” (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

To byl standard. Když do třídy přišel nový žák, musel vyspat, odkud je a tak. A teď u Čika nastala první změna. Nepatrně pohnul hlavou, jako by si Wagenbacha teprve teď všiml. Podrbal se na krku, otočil se zpátky ke třídě a prohlásil: „Ne.“ Někde upadl na zem špendlík.

Wagenbach vážně přikývl a zeptal se: „Ty nám nechceš povědět, odkud jsi?“

„Ne,“ oznámil Čik. „Je to fuk.“

„No prosím. Pak tě tedy představím sám, Andreji. Je to slušnost.“

Díval se na Čika. Čik se díval do třídy.

„Předpokládám, že tvé mlčení znamená souhlas,“ řekl Wagenbach. Myslel to ironicky, jako všichni učitelé, když říkají takový věci.

Čik neodpověděl.

„Nebo máš nějaké námítky?“ zeptal se Wagenbach.

„Jen začněte,“ řekl Čik a mávl rukou.

Od holek se přece jen ozvalo zahihňání. Jen začněte! No nazdar. Čik zdůraznil každou slabiku zvlášť. Měl legrační přízvuk. A ještě pořád fixoval pohledem zadní stěnu. Možná měl dokonce zavřený oči. Těžko říct. Wagenbach nasadil výraz, kterým nás vyzýval ke klidu. Přitom ve třídě už byl absolutní klid.

„Tak tedy,“ prohlásil. „Váš nový spolužák se jmenuje Andrej Čicha... čov, a jak už jeho jméno napovídá, pochází z daleka, přesněji řečeno z nekonečných ruských dálav, které Napoleon dobyl poslední hodinu před Velikonocemi – a ze kterých dnes bude, jak brzy uvidíme, opět vyhnán. Stejně jako před ním Karel XII. A po něm Hitler.“

Wagenbach znovu nasál vzduch jednou dírkou. Čika jeho projev neohromil. Ani se nepohnul.

„V každém případě se Andrej se svým bratrem před čtyřmi lety přistěhoval sem do Německa a – nechceš to třídě raději povědět sám?“

Rus vydal nějaký zvuk.

„Andreji, já s tebou mluvím,“ pravil Wagenbach.

„Ne,“ odpověděl Čik. „Ne jako že to raději nechci povědět sám.“

Potlačované hihňání. Wagenbach odměřeně přikývl.

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

„Dobrá, řeknu to tedy já, když ti to nevadí. Je to koneckonců velmi neobvyklé.“

Čik zavrtěl hlavou.

„Není to neobvyklé?“

„Ne.“

„Nu, já bych řekl, že to je neobvyklé,“ trval Wagenbach na svém. „A také obdivuhodné. Ale abych to zkrátil – teď už jen ve stručnosti. Andrejova rodina má německé kořeny, ale jeho mateřštinou je ruština. Jak je vidět, dovede skvěle formulovat, ale německy se naučil teprve tady v Německu a v určitých... nu, oblastech bychom tedy na něho měli brát ohledy. V Německu zprvu navštěvoval pomocnou školu. Posléze přestoupil na klasický druhý stupeň, jeho výsledky to totiž umožňovaly, ale ani tam dlouho nevydržel. Rok chodil na reálku a teď je tady u nás. A to všechno za pouhé čtyři roky. Je to tak správně?“

Čik si přejel hřbetem ruky po nose a podíval se na ni. „Z devadesáti procent,“ prohlásil.

Wagenbach chvíli čekal, jestli Čik ještě něco dodá, ale nedodal. Těch deset procent zůstalo bez vysvětlení.

„Dobrá,“ pokračoval Wagenbach překvapivě přátelsky. „Samozřejmě jsme všichni zvědaví, co bude následovat... Bohužel nemůžeš věčně postávat tady vepředu, Andreji, i když se s tebou moc pěkně povídá. Navrhuji, aby sis sedl do lavice tamhle dozadu, protože je to jediné místo, které je ještě volné. Co říkáš?“

Čik se šoural uličkou jako robot. Všichni se na něj dívali. Tatjana s Natálií daly hlavy k sobě.

„Napoleon!“ řekl Wagenbach a umělecky se odmlčel, načež vytáhl z aktovky papírové kapesníčky a důkladně se vysmrkal.

Čik zatím dorazil až dozadu. Táhl se za ním závan, kterež mě málem porazil. Alkoholovej opar. Seděl jsem tři místa od uličky a mohl bych z fleku sepsat, co vypil za posledních čtyřadvacet hodin. Takhle to táhlo z mámy, když měla špatnej den, a mě napadlo, jestli náhodou právě tohle není důvod, proč se Čik na Wagenbacha skoro nepodíval a proč neotevřel

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

pusu. Kvůli alkoholovému dechu. Ale Wagenbach měl rýmu. Beztak nic necejtil.

Čik si sedl do volný lavice úplně vzadu. Na začátku školního roku si tam sedl Kallenbach, třídní blb. Ale protože se vědělo, že Kallenbach v jednom kuse vyrušuje, přesadila ho paní Pechsteinová okamžitě dopředu, aby ho měla pod kontrolou. Teď tam místo něho seděl Rus a nejspíš jsem nebyl jedinej, koho napadlo, že paní Pechsteinová to zrovna nevyhrála. Čik byl docela jinej kalibr než Kallenbach, o tom žádná. Proto se po něm taky všichni otáčeli. Po tý scéně s Wagenbachem bylo jasné, že se stane ještě něco a že to bude pěkně napínavý.

Jenže pak se celý den nedělo vůbec nic. Všichni učitelé Čika vítali a on musel pokaždý hláskovat svoje příjmení, ale jinak byl klid. Klid byl i další dny. Bylo to fakt zklamání. Čik nosil pořád stejnou olezlou košili, do vyučování se nezapojoval, když ho vyvolali, odpovídal „Ano“ nebo „Ne“ nebo „Nevím“ a nevyrušoval. S nikým se neskamarádil, ani se s nikým nesnažil skamarádit. Alkohol z něho už netáhl, ale když jste se koukli dozadu, stejně se zdálo, že je nějak mimo. Na židli spíš visel, než seděl, místo očí škvírky, a my nikdy nevěděli, jestli spí, je nalitej, nebo je prostě tak děsně v pohodě.

Asi tak jednou za týden z něj ale přece jenom něco táhlo. Nebylo to tak hrozný jako poprvé, ale stejně. Měli jsme ve třídě pár lidí, co už byli někdy našrot – já k nim nepatřil –, ale že někdo přijde nalitej do školy, to byla novinka. Čik pak žvejkal smrdutý pepřmintový žvejkačky, podle toho se dalo poznat, jak je na tom.

Jinak jsme toho o něm moc nevěděli. Že někdo přejde z pomocný školy na gympl, bylo samo o sobě dost absurdní. A pak ty jeho hadry. Ale existovali i lidi, co se ho zastávali a tvrdili, že ve skutečnosti není tak pitomej. „Rozhodně není tak blbej jako Kallenbach,“ prohlásil jsem jednou, protože já k těm lidem patřil. Ale abych řekl pravdu, prohlásil jsem to jenom proto, že Kallenbach stál zrovna vedle mě a šel mi na nervy. Z těch pár slov, co Čik občas utrousil, se vážně nedalo poznat, jestli je blbej, chytřej nebo něco mezi tím.

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

A samozřejmě se objevila spousta teorií o jeho původu. Čečensko, Sibiř, Moskva – ve hře bylo všechno. Kevin tvrdil, že Čik bydlí se svým bráchou někde za Hellersdorfem v obytném přívěsu a že jeho brácha prodává zbraně. Někdo jinej přísahal, že obchoduje s bílým masem, žije ve vile se čtyřiceti pokojema a ruská mafie u něj pořádá orgie. Další spolužák si byl jistej, že Čik bydlí v jednom z těch věžáků směrem na Müggelsee. Ale podle mě to všechno byly kecy a mluvilo se o tom jenom proto, že sám Čik se prakticky s nikým nebavil. A pak se na něj zase pomalu zapomnělo. Aspoň do té míry, do jaký se může zapomenout na někoho, kdo se každý den objeví ve třídě ve stejný úděsný košili a sedí na místě třídního blba. Boty z mrtvejch zvířat po čase nahradily bílý adidas a někdo okamžitě věděl, že jsou kradené. Ale to bylo všechno. Vznikla už jenom přezdívká Čik a pro lidi, kterejm to přišlo moc primitivní, byl prostě ten z pomocný – a bylo to vyřízený. Aspoň pro naši třídu.

Na parkovišti to trvalo trochu dýl. Před školou postávali každý ráno kluci z vyššího stupně, pár už jich mělo auto, a Mongol jim připadal ohromně zajímavěj. Týpci, co pětkrát propadli, se opírali o otevřený dvířka, aby všichni viděli, že ty vytuněný kraksny patří právě jim, a utahovali si z Čika. „Zase našrot, Ivane?“ Každý ráno. Hlavně kluk se žlutým Fordem Fiesta. Dlouho mi nebylo jasný, jestli Čik chápe, že myslej jeho a že se mu smějou, ale pak se jednou zničehonic zastavil. Zrovna jsem si dával kolo do stojanu a slyšel jsem, jak se lidi kolem sázej, jestli Čik trefí do vrat školy, protože se děsně potácel – „Koukejte, jak se ten nablblej Mongol motá,“ říkali –, když se Čik zastavil a vracel se na parkoviště a k těm klukům. Všichni byli o hlavu větší a o pár let starší než on a děsně se šklebili, že k nim Rus jde – jenže on je minul. Zamířil rovnou k tomu týpkovi s Fordem, co nadělal nejvíc kraválu ze všech, a něco mu říkal tak tiše, že ho nikdo jinej neslyšel. Pak se týpek s Fordem pomalu přestal šklebit a Čik se otočil a šel zpátky do školy. Od té doby už na něj nepokřikovali.

Samozřejmě jsem nebyl jedinej, kdo si toho všiml, a pak už si všichni byli jistý, že Čik má fakticky příbuzný mezi ruskejma mafiánama, protože jak

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>

by mohl jinak odrovnat toho blbce s Fordem třema větama? Ale byla to pochopitelně kravina. Mafie, taková blbost. Aspoň jsem si to myslel.

Ukázka z knihy Wolfganga Herrndorfa „Čik“ (str. 9-12, 39-46) v překladu Michaely Škultéty vydané nakladatelstvím Argo.

© Argo, 2012. Veškerá práva vyhrazena.

<http://www.goethe.de/cesko/pekneodzacatku>